

Trnavský samosprávny kraj *Záhorská knižnica Senica*

Ján MALLÝ-DUSAROV

Ján Mallý-Dusarov sa narodil 26. augusta 1829 v Skalici. Do základnej školy a nižších tried gymnázia chodil v Skalici, do vyšších tried v Bratislave. Od r. 1846 študoval filozofiu v Trnave a teológiu na viedenskom Pázmáneu. Po kaplánovaní v Banskej Štiavnici sa vrátil do Viedne, kde v r. 1856 získal titul doktora teológie. Prednášal na Pázmáneu, kde sa stal r. 1858 študijným prefektom, roku 1859 profesorom Tereziána, ústavu pre výchovu diplomatov. Roku 1885 sa stal bratislavským a r. 1888 ostrihomským kanonikom.

Jeho styky s diplomatickými kruhmi monarchie a pozorné sledovanie svetovej tlače mu umožňovali porovnávať zahraničný život, ku ktorým zaujal skeptický postoj. Mallý-Dusarov prispel k sformovaniu sa nového politického prúdu v slovenskej politike – Novej školy slovenskej a stal sa jej popredným predstaviteľom a ideológom. Predstavoval v nej demokraticky orientovaný prúd, zasadzoval sa za všeobecné volebné právo bez majetkových, vzdelanostných či iných obmedzení. Aktívne sa zúčastňoval na podujatiach Novej slovenskej školy a usiloval sa realisticky riešiť slovensko-maďarský pomer. Od roku 1872 prevzal redaktorstvo Slovenských novín – časopisu Novej školy a viedol ich až do zániku r. 1875.

Prispieval do periodík Concordia, Cyrill a Method, Černokňažník, Kazateľňa, Katolícke noviny, Lipa, Pešťbudínske vedomosti, Slovenské noviny, Sokol i do nemeckých náboženských časopisov. Patril k najplodnejším a najvýznamnejším slovenským novinárom v tzv. matičnom období, prispel k vzniku moderného publicistického štýlu, potrebu vydávania národnej tlače rozpracoval i teoreticky. Okrem ideovej a politickej publicistiky písal i príležitostné verše, filozofujúce reflexie, humoresky, mravoučné poviedky, náboženskú literatúru, prekladal. V jeho pozostalosti sa našli materiály k pripravovanému životopisu kanonika Jura Palkoviča. Žiadal pravidelné vydávanie kníh pre ľud. Na povznesenie profesionálnej úrovne slovenského poľnohospodárstva pripravil v rámci Hospodársko-priemyselnej knihovne práce nemeckého odborníka J. Löbeho Hlavné pravidlá v poľnohospodárstve, po J. Palárikovi pokračoval vo vydávaní mravoučných poviedok nemeckého spisovateľa CH. Schmida. Vydal nábožensko-moralizátorské Radovánky pre dobré školské deti v poučných príkladoch (1865) určené pre čitateľské potreby školskej mládeže.

Bol obetavým mecénom slovenskej tlače a slovenských študentov. Radou a aj finančne pomáhal pri vydávaní Osvaldovho Tovarišstva. Jeho vedecká práca Historia sacra antiqui Testamenti vyšla v Ostrihome r. 1890. Zomrel v Ostrihome 19. októbra 1902.

Bibliografický leták vydáva Záhorská knižnica pri príležitosti 110. výročia úmrtia slovenského dejateľa, novinára, vydavateľa, vysokoškolského učiteľa a cirkevného hodnostára.

Pri tvorbe záznamov sme čerpali z celoslovenskej databázy kníh a článkov, spracovaných v systéme Virtua. Bibliografický leták bol doplnený aj záznamami o literatúre a diele autora z fondu Záhorskej knižnice.

Bibliografická časť

I. Dielo Jána Mallého-Dusarova

Cesty božie v ľudskom živote
Skalica : Ivan Dusarov, 1864
1. vyd.

Janko Kalina, nešťastný opilec
Skalica : Fr. X. Škarnicla Synovia, 1864
1. vyd.

II. Literatúra o živote a diele Jána Mallého-Dusarova

Knihy

Encyklopédia Slovenska : 3. zväzok K - M
Bratislava, Veda, 1979
1. vyd.

Encyklopédia slovenských spisovateľov : 1. zväzok A - O
Bratislava : Obzor, 1984
1. vyd.

Ilustrovaný encyklopedický slovník : 2. díl J – Pri
Praha : Academia, 1981
1. vyd.

Knotek, Ivan
Záhorie. Kraj medzi Karpatami a Moravou alebo Malá encyklopédia Záhoria
Bratislava : ProMédia, 2006
1. vyd.

Malá encyklopédia Slovenska : A – Ž
Bratislava : Veda, 1987
1. vyd.

Rizner, Ľudovít
Bibliografia písomníctva slovenského : L – O
Turčiansky sv. Martin : Matica slovenská, 1932
1. vyd.

Skalica v minulosti a dnes
Bratislava : Obzor, 1968
1. vyd.

Skalica
Skalica : Záhorské múzeum, Mestské kultúrne stredisko, 1992
1. vyd.

Slovenský biografický slovník : 4. zväzok M – Q
Martin : Matica slovenská, 1990
1. vyd.

Ruttkay , Fraňo
Novinárske osobnosti 1. Ľudovít Štúr, Daniel Gabriel Lichard, Ján Mallý-Dusarov
Bratislava : Univerzita Komenského, 1979
2. vyd.

Ruttkay , Fraňo
Novinárske osobnosti 1. Ľudovít Štúr, Daniel Gabriel Lichard, Ján Mallý-Dusarov
Bratislava : Univerzita Komenského, 1983
3. vyd.

Články

Boj je znakom smelosti [autor] MM
Slovenské národné noviny. – Roč. 10 (14), č. 46 (1999), s. 8

Buchta, F.
J. Mallý-Dusarov – bojovník za rovnoprávnosť národov v Uhorsku
Hlas ľudu. – Roč. 28, č. 232 (30. 9. 1982), s. 3

Csáky, Károly
A magyar főpap és szlovák hazafi, Mally János: Mallý –Dusarov Ján (1829–1902)
Maďarský kanonik a slovenský vlastenec Ján Mallý-Dusarov
Remény. – Roč. 13, č. 16 (2002), s. 7

Fordinálová, Eva
Keď nomen nie je omen: (k 100. výročiu úmrtia Jána Mallého –Dusarova
Viera a život. – Roč. 12, č. 4 (2002), s. 396-400

Ján Mallý-Dusarov [autor] –ík-
Ľud. – Roč. 42, č. 200 (25.8.1989), s. 6

Mallý-Dusarov, Ján [autor] (jp)
Bibiana. – Roč. XI, č. 3-4 (2004), s. 3-4

Petrovský, Karol
Prvý teoretik slovenského novinárstva : 170. výročie narodenia Jána Mallého-Dusarova
Slovenská republika. – Roč. 7, č. 208 (9.9.1999), s. 6

Podhorec, G.
Vzácný milovník svojho ľudu a skúsený novinár
Katolícke noviny. – Roč. 97, č. 38 (1982), s. 5

Ruttkay, Fraňo
Bol svedomím národov : Deväťdesiat rokov od smrti Jána Mallého-Dusarova
Hlas ľudu. – Roč. 38, č. 252 (24.10.1992), s. 3

Ruttkay, Fraňo
Prvý teoretik slovenskej žurnalistiky
Otázky žurnalistiky. – Roč. 33, č. 1-2 (1990), s. 59-67

Schmidt, L.
Zakladateľ teórie slovenského novinárstva : K 164. výročiu narodenia J. Mallého-Dusarova
Katolícke noviny. – Roč. 108, č. 35 (1993), s. 11

Schmidt, Ladislav
Prvý teoretik slovenského novinárstva
Katolícke noviny. – Roč. 141, č. 34 (1990), s. 8

Šarluška, Vojtech
Vybrané listy Jána Mallého-Dusarova 2
Literárny archív 27/90. – Martin : Matica slovenská, 1994. – S. 55-82

Šarluška, Vojtech
Vybrané listy Jána Mallého-Dusarova
Literárny archív 26/89. – Martin : Matica slovenská, 1990. – S. 40-63

Štefanovský, Ján
Ján Mallý-Dusarov
Katolícke noviny. – Roč. 104, č. 38 (1989), s. 4

Názov : Ján Malý-Dusarov – bibliografický leták
Zostavila : Alena Švecová
Zodp. red. : Mgr. Katarína Soukupová
Rok vydania : 2012
Vydala : Záhorská knižnica, Senica